Examen VMBO-GL en TL

2006

tijdvak 1
maandag 29 mei
9.00 - 11.00 uur

AARDRIJKSKUNDE CSE GL EN TL

Dit examen bestaat uit 42 vragen.
Voor dit examen zijn maximaal 52 punten te behalen.

Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten maximaal behaald kunnen worden.

600013-1-582o

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

- **Meerkeuzevragen**

Schrijf alleen de hoofdletter van het goede antwoord op.

MIGRATIE EN DE MULTICULTURELE SAMENLEVING

tekst 1

De gemeenschap van mijn overgrootvader vormt een van oudste minderheidsgroepen in Nederland. Rond 1890 kwamen de eersten om als stoker of kolenbrander in de koopvaardij te werken. Later werden ze pindakoekjesverkoper of restauranthouder zoals mijn overgrootvader.

tekst 2

Mijn opa en oma kwamen met hun kinderen in 1966 naar Nederland. Mijn opa heeft eerst in een fabriek gewerkt en is later een eigen bedrijf begonnen. Dat was een winkel in mediterrane producten. Mijn vader was 10 jaar toen hij naar Nederland kwam. Hij heeft nu een eigen restaurant.

tekst 3

Ik ben in 1996 aangekomen in Nederland samen met mijn zusje. Wij hoopten hier eindelijk rust te vinden na al die jaren ellende. Ik vind het vreselijk dat ik de rest van mijn familie moet missen. Na tien jaar voel ik mij nog altijd niet thuis in Nederland. Ondanks dat ik hier langer woon dan in mijn geboorteland.

tekst 4

Na de onafhankelijkheid in 1949 is mijn familie naar Nederland gekomen. Lange tijd hebben zij in pensions en opvangkampen gewoond. Daar wilden ze liever niet weg. Toch werden ze gedwongen om te verhuizen naar een woonwijk. Eigenlijk wil mijn familie nog altijd terug naar hun geboortegrond. Maar of dat er ooit nog van komt?

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

kaart 1

Herkomstgebieden van allochtonen

Legenda:
A = Turkije
B = Irak
C = China
D = Indonesië

De teksten 1, 2, 3 en 4 horen bij vier verschillende allochtone groepen in Nederland. Deze groepen zijn afkomstig uit vier verschillende landen. Deze landen staan op kaart 1 aangegeven met de letters A, B, C en D.

1p ● **1** Welke tekst hoort bij land C?

A tekst 1
B tekst 2
C tekst 3
D tekst 4

1p ● **2** Welke tekst hoort bij land D?

A tekst 1
B tekst 2
C tekst 3
D tekst 4

1p ● **3** Eén van de teksten is uitgesproken door een allochtoon van de eerste generatie. Welke tekst is dat?

A tekst 1
B tekst 2
C tekst 3
D tekst 4

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

diagram 1
Emigratie en immigratie per kwartaal in absolute getallen in 2003 en 2004

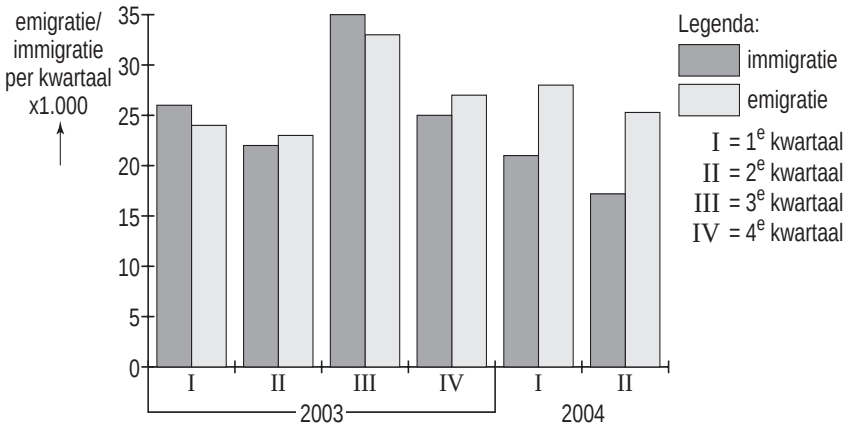

1p ● **4** In het tweede kwartaal van 2004 (zie diagram 1) was er in Nederland sprake van een

A positief migratiesaldo van 43.100.
B positief migratiesaldo van 7.700.
C negatief migratiesaldo van 43.100.
D negatief migratiesaldo van 7.700.

grafiek 1
Bevolkingsgroei van Nederland in procenten, 1950- 2004

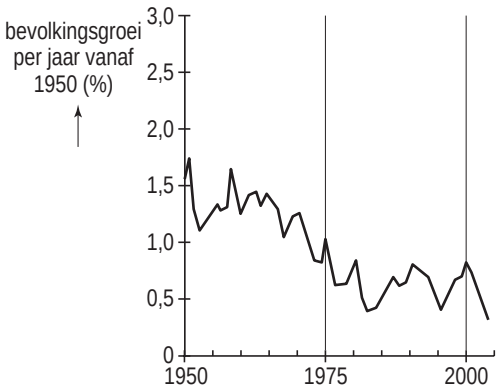

2p ○ **5** Uit grafiek 1 blijkt dat de bevolkingsgroei in 2004 mogelijk de laagste zou worden sinds 1950.

→ Noem twee mogelijke oorzaken voor deze ontwikkeling.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

diagram 2

Voor hoeveel procent voelen Surinamers, Turken en Marokkanen zich Nederlander, 2002?

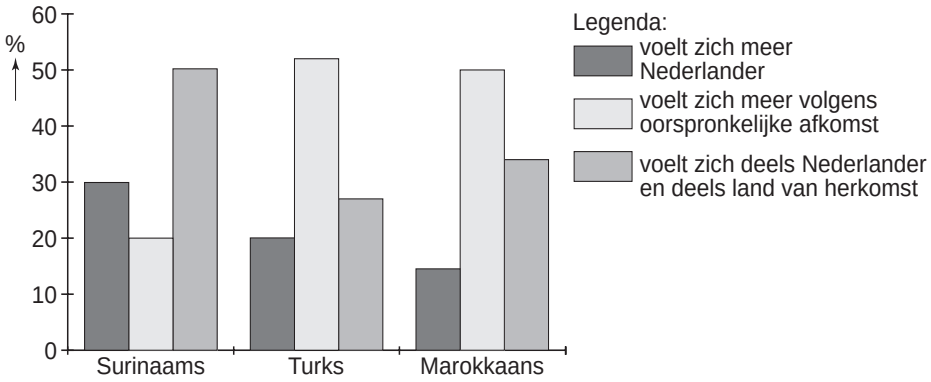

1p ● **6** In 2002 is aan Surinamers, Turken en Marokkanen in Amsterdam gevraagd voor hoeveel procent zij zich Nederlander voelen (zie diagram 2).
Welke uitspraak is juist?

A Marokkanen voelen zich veel meer Nederlander dan Surinamers.
B Turken en Marokkanen hechten sterker aan hun afkomst dan Surinamers.
C Door inburgeringscursussen verplicht te stellen zullen allochtonen zich volledig Nederlander gaan voelen.

1p ● **7** Het valt Joerie op dat ongeveer 50% van de allochtonen van Surinaamse afkomst zich zowel Nederlander als Surinamer voelt (zie diagram 2).
Wat is daarvoor de reden?

A Suriname heeft ongeveer hetzelfde klimaat als Nederland.
B Suriname ligt dichter bij Nederland dan Marokko en Turkije.
C Surinamers hebben dezelfde culturele achtergrond als Nederlanders.
D Suriname was een deel van het Koninkrijk der Nederlanden.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

diagram 3

Een onderzoek naar woonregio's van allochtonen in Nederland, 1996

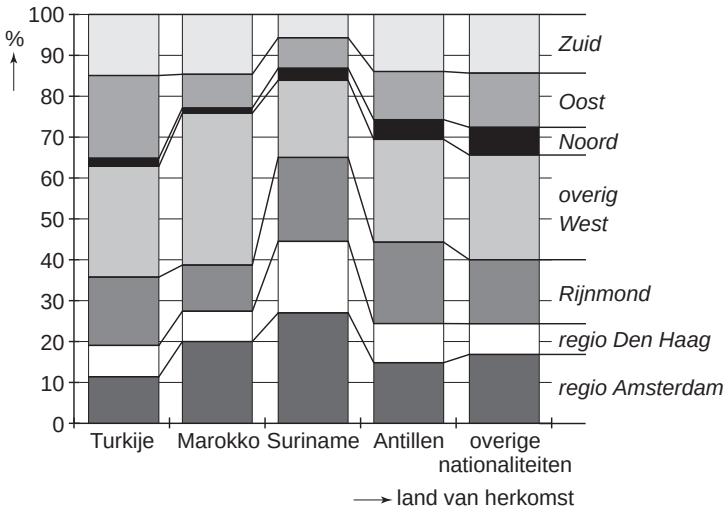

1p ● **8** Diagram 3 toont de spreiding van allochtonen in Nederland in 1996 over de verschillende regio's. Deze kolommen zijn naar herkomst ingedeeld. Hier volgen drie uitspraken naar aanleiding van dit diagram.

1 Dit is een onderzoek uit 1996. Inmiddels is de spreiding van de allochtonen over Nederland sterk veranderd.
2 Voor Surinaamse allochtonen was in 1996 de regio Amsterdam de belangrijkste vestigingsplaats.
3 Bij het onderzoek in 1996 bleek dat Oost-Nederland de belangrijkste vestigingsplaats voor Marokkanen was.

Welke uitspraak is juist?

A uitspraak 1
B uitspraak 2
C uitspraak 3

1p ○ **9** Uit diagram 3 blijkt dat zich in Noord-Nederland relatief weinig allochtonen gevestigd hebben.

→ Geef hiervoor een reden.

1p ○ **10** De kolom overige nationaliteiten bevat ook asielzoekers.
De spreiding van asielzoekers over Nederland is veel gelijkmatiger over de verschillende landsdelen dan die van andere allochtone groepen.

→ Wat is hiervoor een verklaring?

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

tekst 5

Rotterdam verscherpt woonregels

Rotterdam gaat experimenteren met een aangescherpte woonvergunning. Nieuwe huurders in bepaalde buurten van Charlois, Feijenoord, Delfshaven en Centrum worden het komende halfjaar onder meer beoordeeld op inkomen en de grootte van het gezin.

1p **11** Het experiment van de gemeente Rotterdam om een aangescherpte woonvergunning in te voeren, roept gemengde reacties op.
Kun je mensen wel verbieden om in een bepaalde wijk te gaan wonen?
Jan vindt van wel. Hij is dan ook een voorstander van het plan.
Cees is het niet met Jan eens. Hij vindt het een slecht plan.
→ Met wie ben jij het eens? Kies eerst voor Jan of Cees en geef daarna een argument voor je keuze.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

tekst 6

Allochtonen, een nieuwe consumentengroep

Allochtonen besteden geld in Nederland. Hoe groter de groep allochtonen, hoe meer geld er besteed wordt. Voor bedrijven wordt de groep allochtonen als consument steeds interessanter.
Wat hebben deze mensen te besteden, welke (andere) producten kopen zij en waar wonen ze? Er zijn bureaus die deze vragen onderzoeken. Deze bureaus doen onderzoek naar de wensen van allochtone groepen. Zij doen dat in opdracht van bedrijven die een nieuwe consumentengroep willen aanboren.

tabellen 1 en 2

tabel 1

Allochtonen in Nederland, 2003

Turken	330.709
Marokkanen	284.124
Surinamers	315.177
Antillianen	124.870
Indonesiërs en Indische Nederlanders	402.663
Afrikanen	177.792
Aziaten	267.750
Latijns-Amerikanen	104.685
Totaal	2.007.770

tabel 2

Besteedbare inkomens allochtonen, 2003

Turken	€ 1,6 miljard
Marokkanen	€ 1,2 miljard
Surinamers	€ 2,4 miljard
Antillianen	€ 0,9 miljard
Indonesiërs en Indische Nederlanders	€ 4,1 miljard
Afrikanen	€ 1,0 miljard
Aziaten	€ 2,0 miljard
Latijns-Amerikanen	€ 0,9 miljard
Totaal	€ 14,1 miljard

1p **12** Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek telde Nederland in 2003 zo'n drie miljoen personen met een niet-Nederlandse achtergrond. Zo'n één miljoen daarvan is afkomstig uit Europa of Noord-Amerika; deze één miljoen staat niet in de tabel.
Deze één miljoen allochtonen uit Europa en Noord-Amerika zijn voor deze onderzoeksbureaus niet zo interessant.
→ Geef hiervoor een reden.

1p **13** Niet alleen het aantal mensen, maar ook het besteedbaar inkomen is interessant wanneer het om een nieuwe markt gaat. Bekijk tabel 1 en 2.
Welke allochtone groep heeft gemiddeld per persoon het meest te besteden?

A Turken
B Surinamers
C Indonesiërs en Indische Nederlanders
D Latijns-Amerikanen

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

foto 1
Allochtoon stort zich in zaken

1p **14** Steeds meer allochtonen beginnen een eigen zaak. Ze zijn in de grote steden in veel wijken niet meer uit het straatbeeld weg te denken. Celal Oruç (zie foto) is eigenaar van een winkelketen in telecomapparatuur. Hij verwacht binnen een aantal jaren over ruim 40 winkels in Nederland te beschikken.
→ Geef een reden waarom Celal Oruç vooral allochtonen als klanten heeft.

diagram 4
Percentage autochtonen / allochtonen dat een bedrijf startte tussen 1998 en 2003

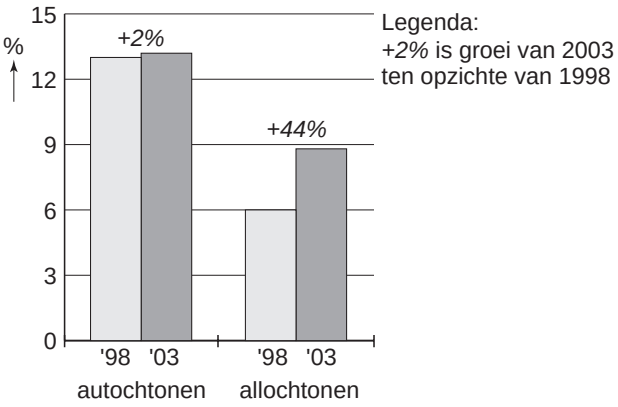

1p **15** Diagram 4 toont de enorme groei van het percentage allochtonen met een eigen zaak in de periode 1998 - 2003. Deze groei heeft zich vooral voorgedaan in de vier grote steden.
→ Geef een reden waarom er een concentratie van allochtone ondernemers is in de grote steden.

1p **16** Zelfstandige ondernemers onder de allochtonen vinden we vooral in de grote steden. In welke bedrijfstak beginnen allochtonen vaak als zelfstandig ondernemer?
A de handel
B de industrie
C de landbouw
D de zorg

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

tabel 3
Inwoners van New York, 2000

	aantal	procent
Totale bevolking	8.008.278	100,0
Blanke Amerikanen	2.801.267	35,0
Zwarte Amerikanen	1.962.154	24,0
Latijns-Amerikanen*	2.160.554	27,4
Aziatische Amerikanen	783.058	9,8
Overig	301.245	3,8

*Latijns-Amerikanen zijn afkomstig uit Midden-Amerika en Zuid-Amerika.

diagram 5
Bevolkingssamenstelling van New York, 2000

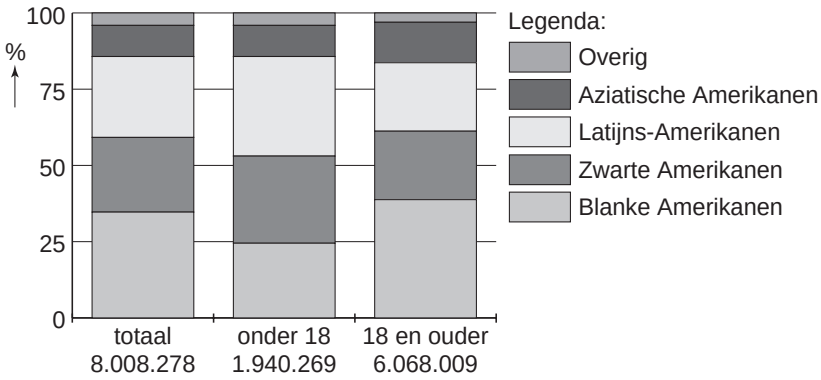

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

2p ○ **17** Tabel 3 en diagram 5 geven een overzicht van de bevolking van New York in 2000.
Hieronder staan twee uitspraken naar aanleiding van tabel 3 en diagram 5.

1 De bevolking van New York is multicultureel.
2 De niet-blanke New Yorkers vormen een minderheid van de bevolking van de stad.

→ Neem de cijfers 1 en 2 over op het antwoordblad en zet erachter of deze uitspraak juist is of onjuist.

1p ○ **18** Nourdin en Tamara bestuderen diagram 5.
Nourdin zegt dat in de nabije toekomst het aantal Latijns-Amerikanen van New York sterk zal toenemen.
Tamara is het met haar eens. “De stad heeft een grote aantrekkingskracht, er zullen veel Latijns-Amerikanen naar New York trekken,” zegt zij.
Volgens Nourdin is er een andere reden voor een sterke groei van het aantal Latijns-Amerikanen van New York in de nabije toekomst.

→ Wat is die reden? Gebruik bij je antwoord diagram 5.

foto 2
Een plek in New York

1p ● **19** Foto 2 is gemaakt in een bepaalde wijk in New York.
De bewoners van de wijk op foto 2 bestaan vooral uit

A Aziatische Amerikanen.
B Blanke Amerikanen.
C Latijns-Amerikanen.
D Zwarte Amerikanen.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

kaart 2
Asielzoekers, absolute aantallen, 2001

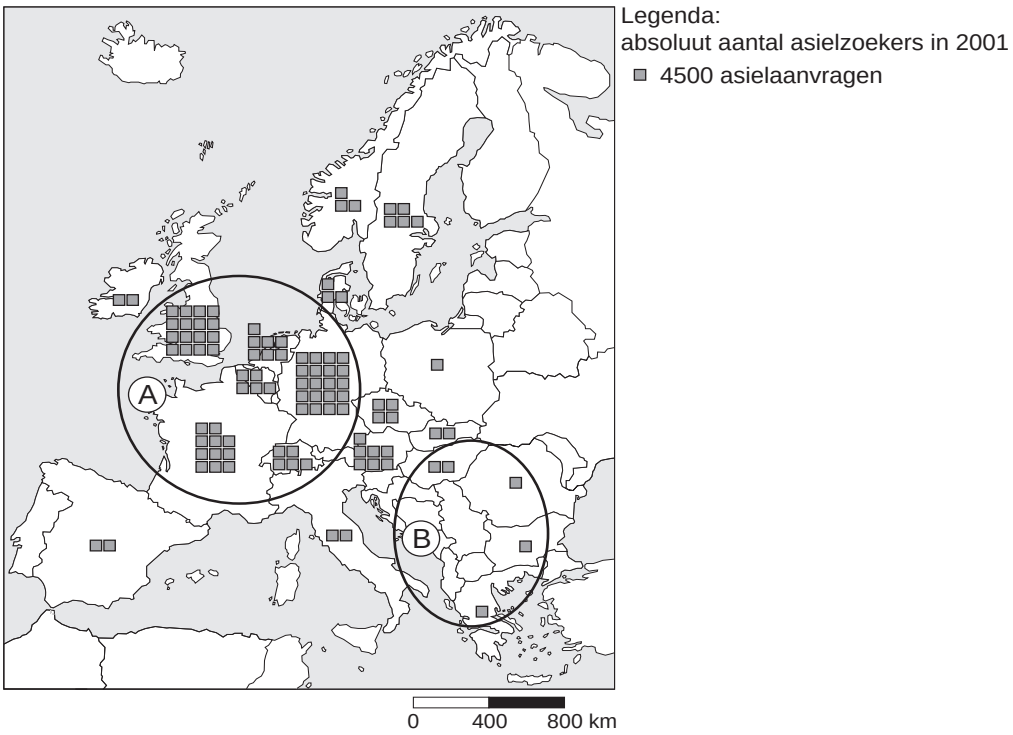

1p **20** → Noem een reden waarom er in de landen van gebied A in 2001 meer asielaanvragen werden gedaan dan in de landen van gebied B (zie kaart 2).

kaart 3
Aantal asielzoekers per 100.000 inwoners per land, 2001

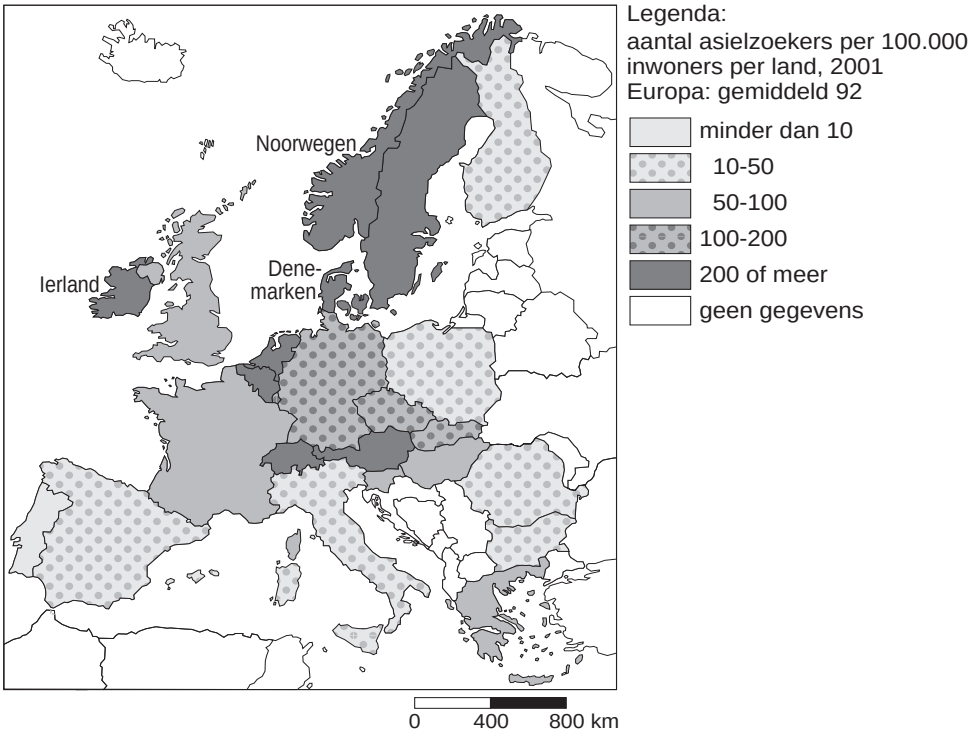

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

tabel 4
Bevolkingsaantallen (x 1000) van landen van Europa, 2001

Landen	Aantal inwoners x 1000
1 Albanië	3.510
2 België	10.259
3 Bosnië-Hercegovina	3.922
4 Bulgarije	7.707
5 Denemarken	5.353
6 Duitsland	83.030
7 Estland	1.423
8 Finland	5.176
9 Frankrijk	59.551
10 Griekenland	10.624
11 Hongarije	10.106
12 Ierland	3.841
13 IJsland	278
14 Italië	57.680
15 Kroatië	4.334
16 Letland	2.385
17 Litouwen	3.611
18 Luxemburg	443
19 Macedonië	2.046

Landen	Aantal inwoners x 1000
20 Malta	395
21 Moldavië	4.432
22 Nederland	15.981
23 Noorwegen	4.503
24 Oekraïne	48.760
25 Oostenrijk	8.151
26 Polen	38.634
27 Portugal	10.066
28 Roemenië	22.364
29 Rusland	145.470
30 Joegoslavië	10.003
31 Slovenië	1.930
32 Slowakije	5.415
33 Spanje	40.038
34 Tsjechië	10.264
35 Verenigd-Koninkrijk	59.648
36 Wit-Rusland	10.350
37 Zweden	8.875
38 Zwitserland	7.283

2p ○ **21** Op kaart 2 is te zien dat er in absolute aantallen slechts een beperkt aantal asielaanvragen in Ierland, Noorwegen en Denemarken wordt gedaan.
→ Geef twee redenen waarom genoemde landen op kaart 3 toch een relatief hoog aandeel asielzoekers hebben en daarmee in de hoogste categorie scoren. Gebruik hierbij ook tabel 4.

diagram 6
Asielzoekers in de stad Antwerpen, 2003

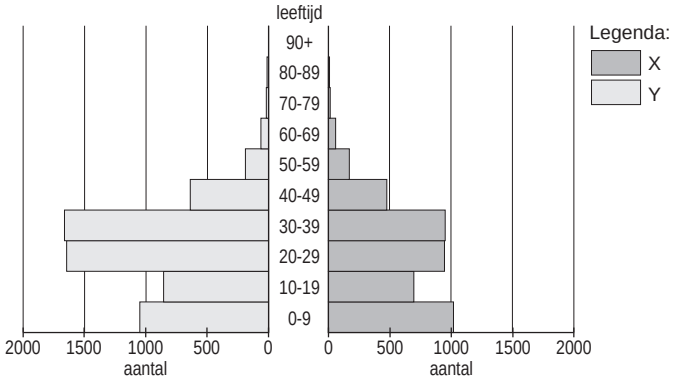

2p ○ **22** Uit diagram 6 blijkt dat de asielzoekers in Antwerpen vooral uit jongeren bestaan.
→ Geef hiervoor twee redenen.

1p ● **23** In welke leeftijdscategorie treffen we vooral AMA's aan (zie diagram 6)?
A 0- 9 jaar
B 10-19 jaar
C 20-29 jaar
D 30-39 jaar

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

kaarten 4, 5, 6 en 7

kaart 4

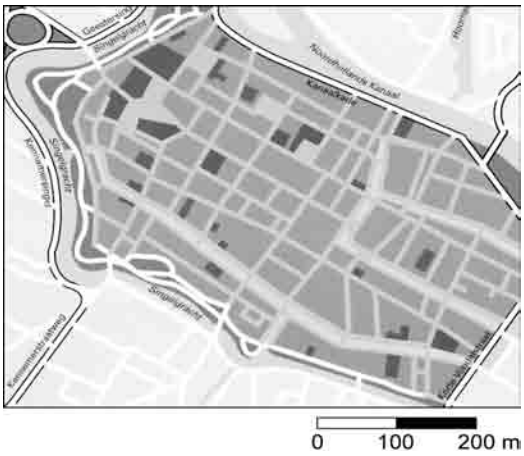

kaart 5

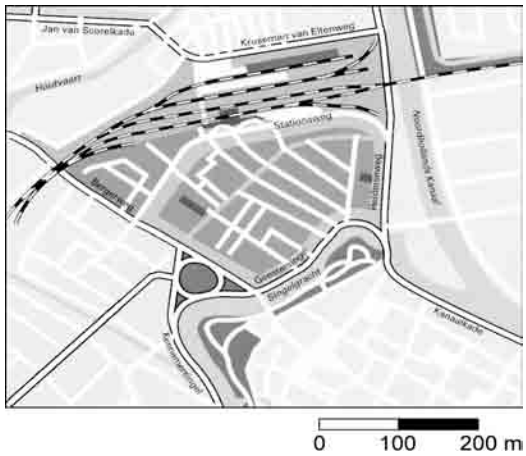

kaart 6

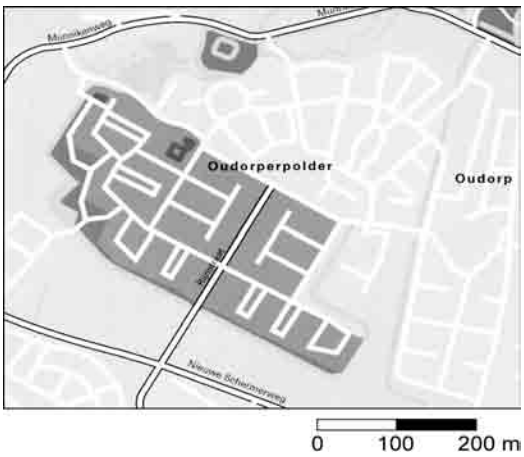

kaart 7

foto's 3, 4, 5 en 6

foto 3

Een stadswijk in Alkmaar

foto 4

Een stadswijk in Alkmaar

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

foto 5
Een stadswijk in Alkmaar

foto 6
Een stadswijk in Alkmaar

Na een korte uitleg in de aardrijkskundeles over de opbouw van Nederlandse steden krijgen de leerlingen de opdracht om verschillende stadswijken in een stad met elkaar te vergelijken.
Lieke en Marjo beginnen hun onderzoekje met behulp van de atlas. Hier vinden zij een viertal plattegronden van stadswijken in Alkmaar.
Deze plattegronden staan in de juiste volgorde van oud naar nieuw. Door een misdruk staan de bijbehorende luchtfoto's echter niet in de juiste volgorde.

2p ○ **24** Welke foto hoort bij welke wijk?
→ Noteer de nummers van de foto's op het antwoordblad en zet er het nummer van de bijbehorende kaart achter.

1p ○ **25** Hieronder staan vijf kenmerken van woonwijken.
1 veel speelplaatsen
2 smalle straten
3 hoge bebouwingsdichtheid
4 gevarieerde bebouwing
5 veel groen
→ Welke twee kenmerken horen bij wijken die gebouwd zijn rond 1900? Noteer de cijfers van de juiste kenmerken op het antwoordblad.

1p ● **26** Bij welke foto zal de winkelfunctie het meeste voorkomen?
A bij foto 3
B bij foto 4
C bij foto 5
D bij foto 6

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

kaart 8

Verwachte toename van de vraag naar wonen in steden en dorpen

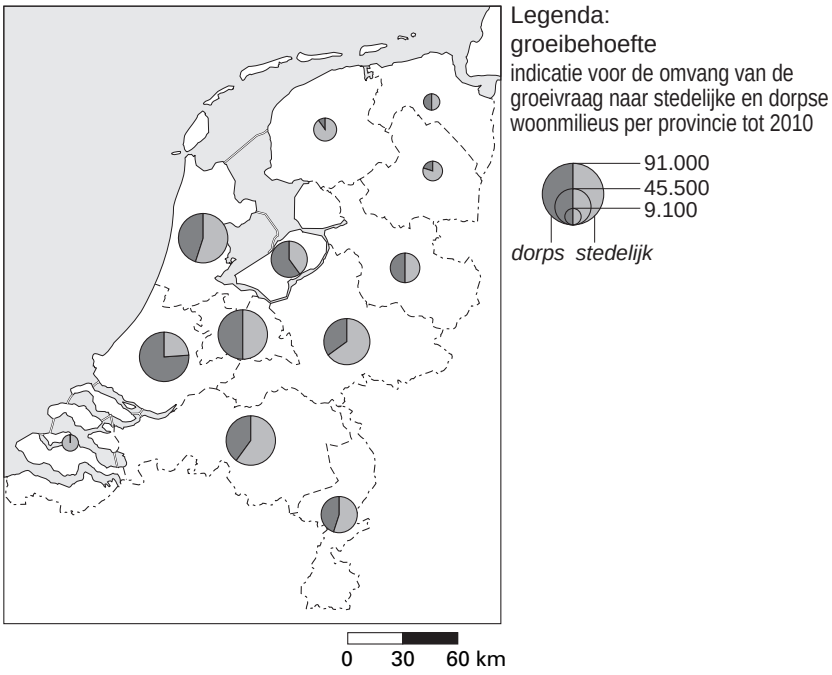

De regering gaat ervan uit dat de komende jaren zo'n 1,5 à 2 miljoen nieuwe woningen in Nederland nodig zijn.
De helft daarvan mag 'in het weiland' worden gebouwd. De rest moet terechtkomen binnen de grenzen van de bestaande bebouwde kom.
De regering zoekt naar een evenwicht tussen aantrekkelijke steden en de groene woonwens van burgers.

2p **27** Hieronder volgen twee uitspraken naar aanleiding van kaart 8.

1 De groeivraag naar stedelijke woonmilieus en het beleid van de regering zullen in de grote steden leiden tot een toename van de woningdichtheid.
2 Door de verwachte toename van de vraag naar woningen in steden en dorpen zullen vooral in West-Nederland de landelijke gebieden onder grote druk komen te staan.

→ Neem de cijfers 1 en 2 van de uitspraken over op het antwoordblad en noteer erachter of deze uitspraak juist is of onjuist.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

1p ● **28** Woningbouw zal in toenemende mate bezit nemen van het platteland. Vooral gemeenten in de directe nabijheid van grote steden zullen flink groeien.
Hieronder staan vier mogelijke gevolgen voor deze gemeenten in de directe nabijheid van grote steden.
Welk gevolg is juist?

A De grondprijzen stijgen.
B De vergrijzing neemt sterk toe.
C Het openbaar vervoer wordt minder rendabel.
D Veel primaire voorzieningen gaan verloren.

1p ● **29** Ook dorpen die verder van de grote steden liggen, krijgen van de overheid meer ruimte om te groeien.
Welk proces hoopt de overheid hiermee te kunnen tegenhouden?

A forensisme
B gettovorming
C suburbanisatie
D vergrijzing

1p ○ **30** In de klas ontstaat tijdens de aardrijkskundeles een discussie over het begrip drempelwaarde. Merle zegt: “In het dorp waar ik woon, wonen ongeveer 3.500 mensen. Steeds meer winkeliers in mijn dorp houden ermee op. Er zijn nu nog maar twee winkels.”
Jorn zegt: “Laatst was ik op bezoek bij mijn tante op Ameland. Daar wonen ook ongeveer 3.500 mensen. Het viel mij op dat daar heel veel winkels waren.”
De docente zegt: “Maar Ameland is een eiland.”

→ Waarom kunnen er op het eiland Ameland meer winkels bestaan dan in het dorp van Merle?

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

kaart 9

Stadsdelen in Den Haag

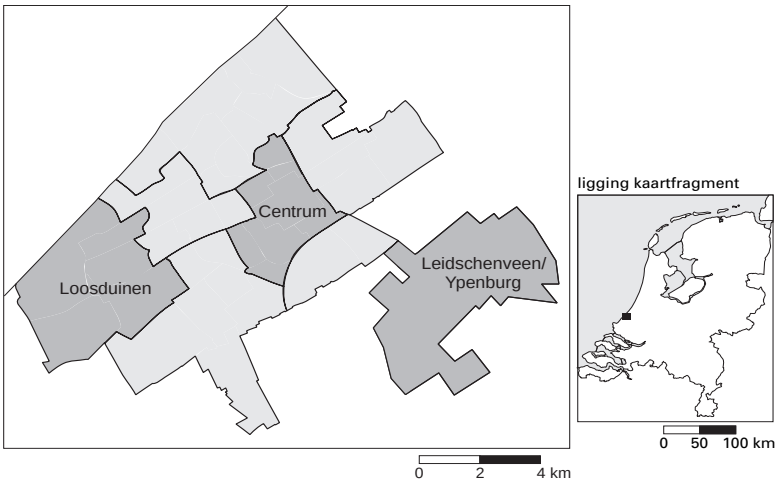

diagrammen 7, 8 en 9

Beleving van leefbaarheid en veiligheid in Den Haag, 2002

diagram 7

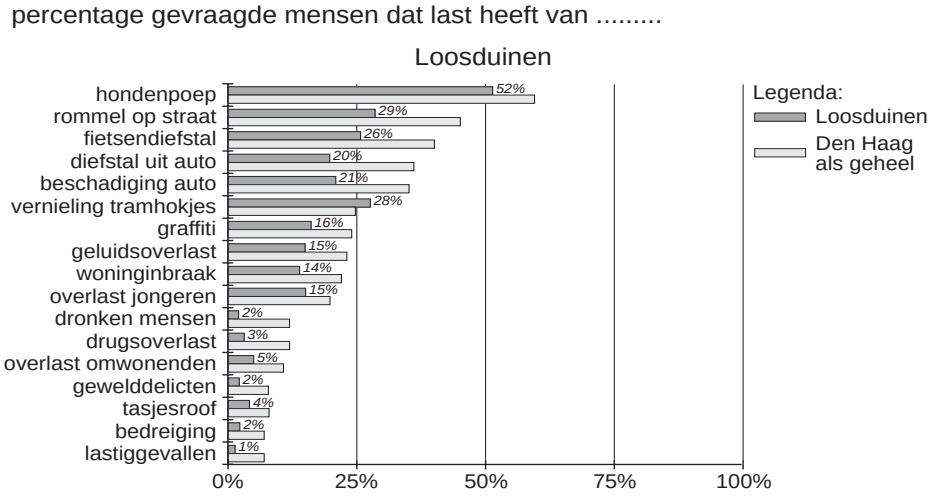

diagram 8

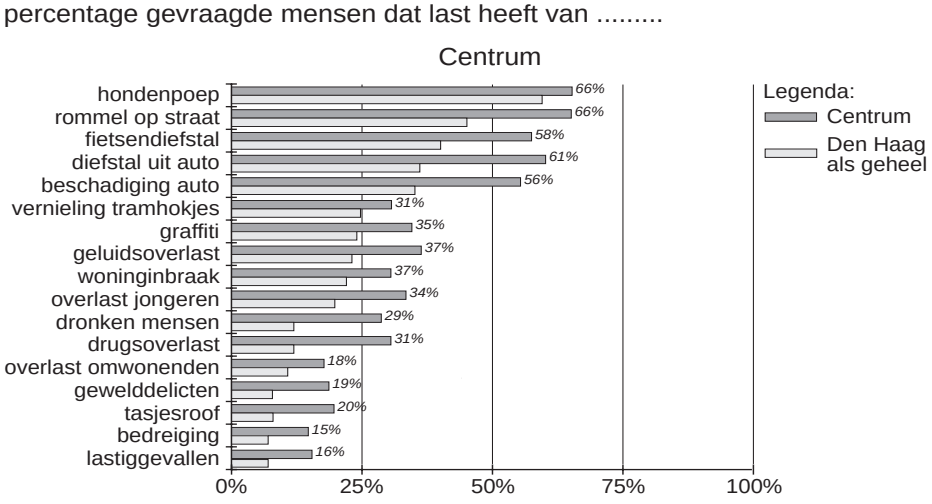

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

diagram 9

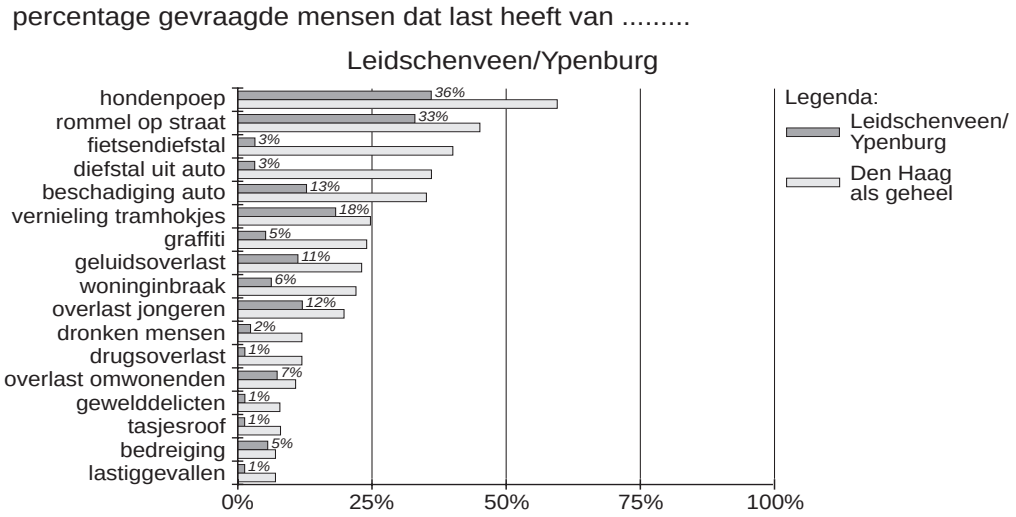

tekst 7

Achteruitgang en overlast

Bij leefbaarheid wordt gelet op achteruitgang en overlast. De achteruitgang van een buurt wordt gemeten op basis van de hoeveelheid hondenpoep en rommel op straat, graffiti van gebouwen en vernielingen.
Bij overlast wordt gekeken naar overlast door groepen jongeren, geluidsoverlast en overlast van omwonenden uit de eigen buurt.

Den Haag heeft acht stadsdelen.
In mei 2002 is in Den Haag voor de vierde keer een enquête uitgevoerd met vragen over de beleving van leefbaarheid en veiligheid. De uitslag van deze enquête maakt de verschillen tussen de acht verschillende stadsdelen van Den Haag goed duidelijk. Van drie stadsdelen is het diagram weergegeven.

1p **31** De tendens van de vernieling van tramhokjes is in de genoemde drie stadsdelen niet overal hetzelfde. In één van de stadsdelen is het minder dan Den Haag als geheel.
→ Geef voor dit stadsdeel een mogelijke reden waardoor dit minder is.

1p **32** Hoe wordt de overlast door omwonenden in Loosduinen, ten opzicht van het gemiddelde voor Den Haag, ervaren?

A evenveel overlast als het gemiddelde van Den Haag
B meer overlast dan het gemiddelde voor Den Haag
C minder overlast dan het gemiddelde van Den Haag

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

tekst 8
Onderdelen van veiligheid

Bij veiligheid wordt gelet op de onderdelen diefstal, roof, inbraak, drugsoverlast, dronken mensen op straat, geweld, bedreiging en lastig gevallen worden op straat.

2p ○ **33** Bestuurders van grote steden zoals Den Haag discussiëren voortdurend over oplossingen voor de onveiligheid in hun stad.
Zo is er een groep bestuurders die meer politie wil inzetten om meer veiligheid te krijgen (‘meer blauw op straat’).
Een andere groep bestuurders vindt dat je meer veiligheid krijgt door iets te doen aan de armoedebestrijding.
→ Geef eerst een argument voor ‘meer blauw op straat’ en daarna een argument voor de armoedebestrijding.

1p ● **34** In Nederland bestaat een deel van de bevolking uit niet-westerse allochtonen.
In de herkomstlanden van deze groep zijn de levensomstandigheden vaak anders dan in Nederland.
Een aantal mogelijke kenmerken van de leefomstandigheden in het algemeen zijn:
1 percentage kinderen beneden 1 jaar dat is ingeënt
2 voedselvoorziening: het aantal kilojoules per inwoner per dag
3 uitgave aan gezondheidszorg in procenten van het BNP
4 percentage van de kinderen boven 15 jaar dat een opleiding volgt
Op welke van de bovenstaande kenmerken zullen de herkomstlanden van deze niet-westerse allochtonen vrijwel zeker minder goed scoren in vergelijking met Nederland?
A alleen met kenmerk 1 en 3
B alleen met kenmerk 2 en 4
C alleen met kenmerk 1, 2 en 3
D alleen met kenmerk 2, 3 en 4
E zowel met kenmerk 1, 2, 3 als 4

tabel 5
Leefomstandigheden in vier landen, 1997- 2000

	aantal inwoners per arts	**sterftecijfer**	**levensverwachting in jaren bij geboorte**	**eiwitconsumptie in gram per inwoner per dag**
Afghanistan	7.692	18	46	49
Kongo	3.333	16	47	43
Nederland	385	9	78	106
Cambodja	10.000	11	57	47

2p ○ **35** Tabel 5 geeft een overzicht van de leefomstandigheden in vier landen. Carien heeft deze tabel opgenomen in haar presentatie.
Ze doet er de volgende twee uitspraken over:
1 De hoogte van het sterftecijfer is niet alleen afhankelijk van de leefomstandigheden.
2 Er is een duidelijk verband tussen levensverwachting en eiwitconsumptie.
→ Neem de cijfers 1 en 2 over op het antwoordblad en zet erachter of deze uitspraak juist is of onjuist.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

kaart 10
Aantal sportartsen per 1 miljoen inwoners, 2003

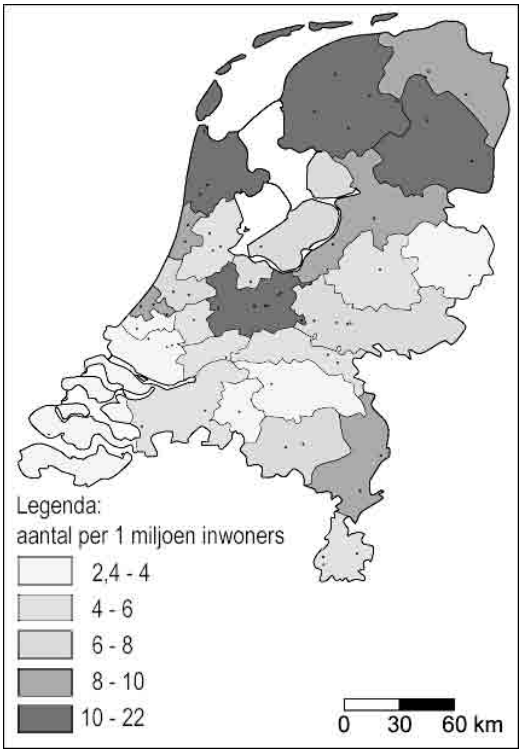

kaart 11
Aantal behandelde blessures per sportarts per jaar, 2003

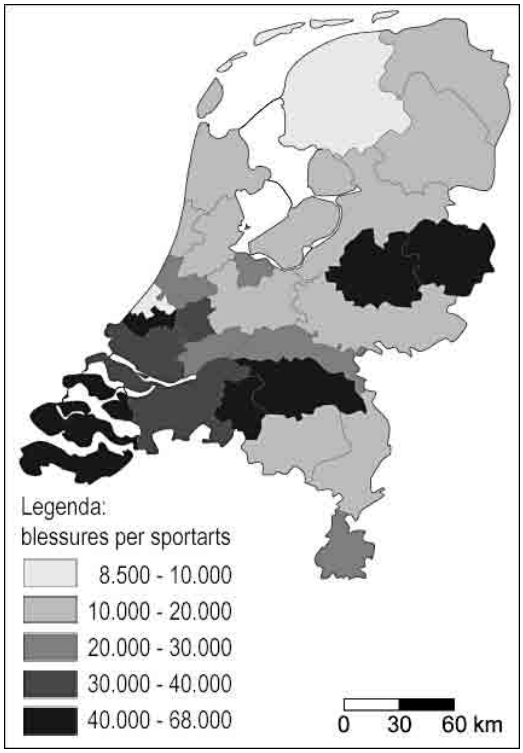

2p **36** Bouchra studeert binnenkort af als sportarts.
Zij kiest ervoor om haar praktijk te vestigen in Zeeland.
→ Noem twee redenen waarom dit een goede keus zou kunnen zijn. Maak daarbij gebruik van de kaarten 10 en 11.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

kaart 12

Jeugd in de wereld

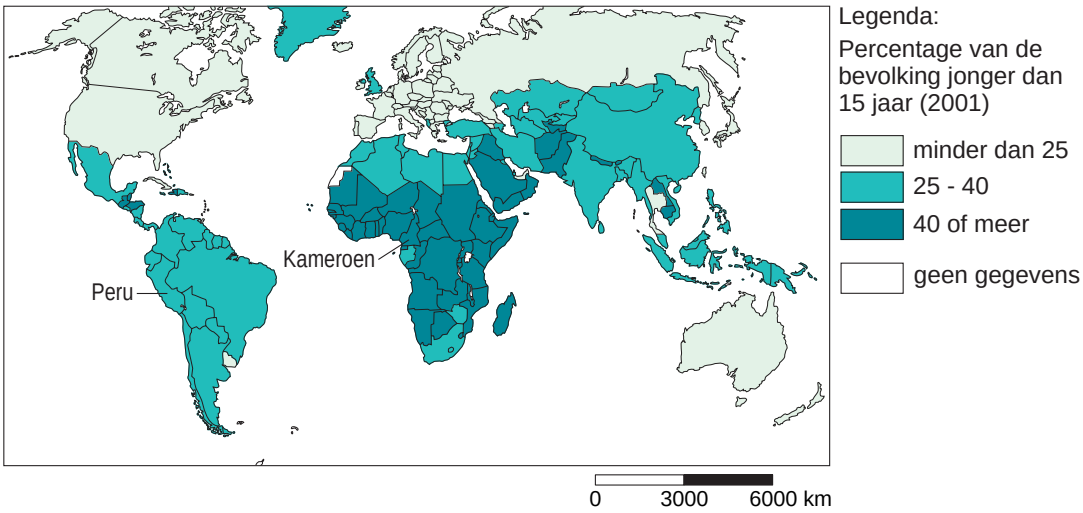

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

diagrammen 10, 11, 12 en 13
Bevolkingsdiagrammen

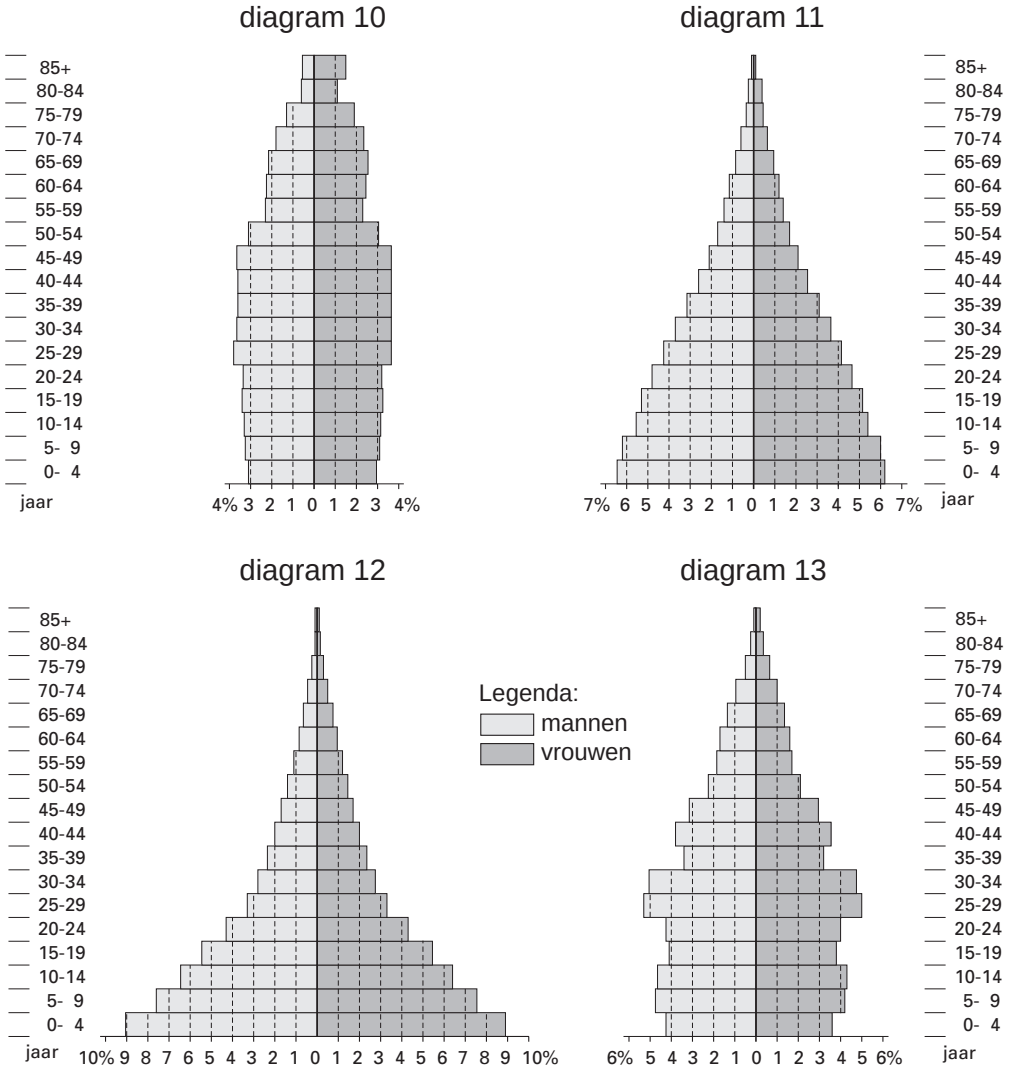

1p ● **37** Karel is bezig met zijn werkstuk over bevolkingsgroei. Hij vindt deze vier bevolkingsdiagrammen in een atlas. Ze hebben betrekking op vier verschillende landen. Twee van deze landen zijn Peru en Kameroen.
Hij knipt ze uit en stopt ze in zijn map. Maar nu hij ze wil inplakken weet hij niet meer welk bevolkingsdiagram bij welk land hoort. Misschien kun jij hem helpen.
Welke van deze bevolkingsdiagrammen hoort bij Kameroen, een land met slechte leefomstandigheden (zie ook kaart 12)?

A diagram 10
B diagram 11
C diagram 12
D diagram 13

1p ○ **38** Twee van deze bevolkingsdiagrammen horen bij landen met goede leefomstandigheden.
→ Welke twee diagrammen zijn dat?

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

grafiek 2
Gemiddelde levensverwachting van mannen in Nederland

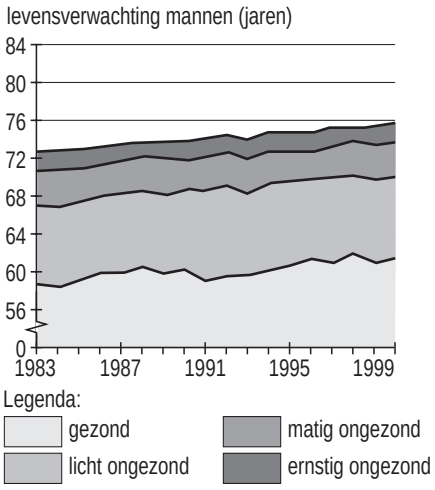

grafiek 3
Sterfte per 1000 mannen (80-plussers) per jaar

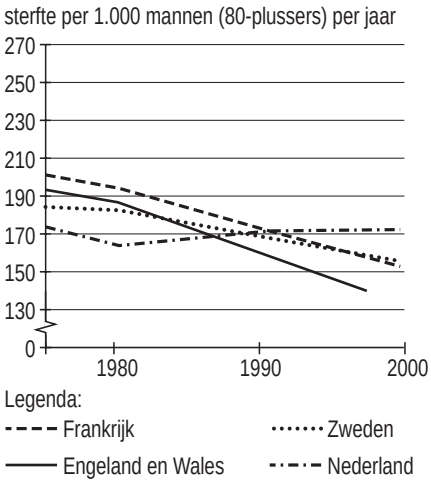

2p ○ **39** Susanne en Eline krijgen naar aanleiding van de grafieken 2 en 3 een discussie over de zogenaamde gezondheidswinst (dit is het extra aantal levensjaren dankzij een goede gezondheidszorg) in de periode 1983 - 2000.
De uitgaven voor de gezondheidszorg in Nederland liepen in die periode verder op.
Hebben deze steeds hoger wordende uitgaven ook geleid tot een gezondere bevolking?
Susanne vindt van wel. Eline vindt van niet.
Beide meisjes halen uit de grafieken 2 en 3 elk een argument voor hun standpunt.
→ Noem eerst een argument dat Susanne kan gebruiken. Noem daarna een argument dat Eline kan gebruiken.

1p ○ **40** De vergrijzing in Nederland leidt tot hoge investeringen in de bouw van verzorgingshuizen en verpleeghuizen. Ook onder groepen van Turkse en Marokkaanse afkomst zal langzamerhand de vergrijzing toenemen.
Toch valt in de toekomst niet te verwachten dat we in deze verzorgingshuizen en verpleeghuizen veel mensen van Turkse of Marokkaanse afkomst zullen tegenkomen.
Susanne en Eline zijn het hierover wel met elkaar eens: dit heeft onder andere te maken met hun cultuur.
→ Leg dit uit.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

kaart 13

Reistijd per ziekenauto naar het dichtstbijzijnde ziekenhuis, 2001

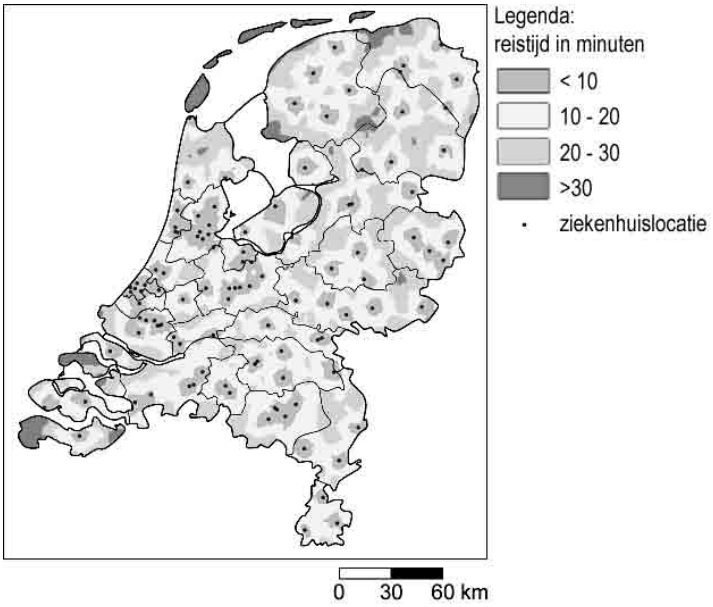

1p **41** De norm is dat patiënten binnen maximaal 45 minuten per ziekenauto in het ziekenhuis moeten kunnen zijn. Voor 98,8% van Nederland is dat nu het geval.

→ Noem met behulp van kaart 13 de reden waarom de norm van 45 minuten voor 1,2% van de bevolking niet gehaald wordt.

1p **42** Streekziekenhuizen in dunbevolkte plattelandsgebieden krijgen van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport extra geld om te voorkomen dat ze moeten sluiten.

→ Noem een reden waarom het belangrijk is dat juist in dunbevolkte plattelandsgebieden deze ziekenhuizen kunnen blijven bestaan.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.